

Kendelse af 18. januar 2022 i faglig voldgiftssag FV 2021-694:

Fagligt Fælles Forbund
for
3F/BJMF for A
(forhandlingssekretær Tom Brandt)

mod

DI Overenskomst I
for
X A/S
(chefkonsulent Henrik Olsen)

1. Uoverensstemmelsen

Sagen angår den til Isoleringsoverenskomsten knyttede Prisliste for teknisk isolering Øst 2020-2023. Spørgsmålet er, om isolering af rør af en vis størrelse med et bestemt materiale i Prislisten er prissat ud fra størrelsen af rørets overflade eller ud fra, hvor stort et stykke isoleringsmateriale der skal til for at beklæde røret.

2. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 17. januar 2022 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, som formand og opmand og følgende partsudpegede

medlemmer: konsulent Ib Nielsen, Byggegruppen, 3F, og underviser Niels Sørensen, Landsbrancheklubben for Isoleringsarbejdere, 3F, chefkonsulent Troels Lauge Nielsen og konsulent Preben Munk, begge DI.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af tidl. forhandlingssekretær B, 3F, isolatør A og adm. direktør C, X A/S.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af den faglige voldgiftsret var flertal for en afgørelse, skulle denne træffes af opmanden, som med en nærmere begrundelse tilkendegav, at der ved kendelse i sagen ville blive givet klager medhold. Parterne er enige om, at kendelse kan afsiges uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes procedurer, jf. arbejdsretslovens § 28, stk. 5.

3. Opmandens bemærkninger

3.1. Overenskomstgrundlaget

Der er til Isoleringsoverenskomsten indgået mellem DI Overenskomst I og 3F Byggegruppen knyttet en Prisliste for teknisk isolering Øst 2020-2023, som indeholder priser for arbejde med isolering af rør med produktet Armaflex.

Armaflex er et isoleringsprodukt, som bl.a. anvendes til isolering af rør. Det eksisterer både i form af rørsåle eller -slanger til at sætte på rør og i form af plader til udkæring og efterfølgende ombukning på rør. Spændingen i produktet i ombukket tilstand sætter en grænse for, hvor tykt et lag Armaflex isoleringsmateriale der kan bukes om hvor tyndt et rør. Armaflex er billigere som plade end som rørsåle eller -slange. C har forklaret, at materialeudgiften ved brug af plader er omkring en tredjedel af materialeudgiften ved brug af rørsåle eller -slanger.

Prislisten indeholder i afsnit H-1 følgende:

Prisliste for teknisk isolering Øst

H-1

Priser på armaflex på rør incl. limning og opskæring

mm rør	0-13	14-20	21-32
76	1430	1598	2119
83	1472	1640	2170
89	1514	1682	2270
95	1556	1725	2271
102	1598	1766	2321
108	1640	1808	2371
114	1682	1850	2422
121	1725	1892	2473
127	1766	1934	2523
133	1808	1976	2573
140	1850	2018	2624
146	1892	2060	2674
152	1934	2103	2725
159	1976	2145	2775

76 mm er mindste diameter og pris

Over 159 mm incl limning betales pr. m² for

0 - 13 mm	3785
14-20 mm	3953
21-32 mm	4945

...

Parterne er enige om, at prisen for isolering af rør med Armaflex i den øverste boks er angivet pr. løbende meter i ører og i den nederste boks er angivet pr. kvadratmeter i ører. Den øverste boks anvendes ved isolering af rør til og med 159 mm, den nederste boks ved isolering af rør over 159 mm. Hvor rør beklædes med flere lag isolering, er parterne enige om, at et rør, som er tilført et lag isolering, skal anses for et nyt rør, hvis størrelse svarer til den oprindelige med tillæg af tykkelsen af første isoleringslag gange to.

I den øverste boks angiver tallene i første kolonne rørstørrelsen i mm fra 76 til 159 med spring på 7, 6, 6 mellem rækkerne. Tallene i den øverste række – 0-13, 14-20 og 21-32 – angiver tykkelsen i mm på isoleringsmaterialet. I den øverste boks afhænger prisen på arbejdet således af rørstørrelsen og tykkelsen af den isolering, der pålægges. Prisen på arbejdet stiger såvel med rørstørrelsen som med tykkelsen af isoleringsmaterialet. Ved rørstørrelser til og med 76 mm anvendes prisen ud for 76 mm, ved rørstørrelser over 76 mm til og med 83 mm anvendes prisen ud for 83 mm, osv.

I den nederste boks betales der pr. kvadratmeter. Parterne er enige om, at prisen varierer efter tykkelsen af isoleringsmaterialet – om det er 0-13, 14-20 eller 21-32 mm. Parterne er uenige om, hvorvidt det areal, som skal måles, er overfladen af røret (DI's standpunkt), eller overfladen af det isoleringsmateriale, som røret skal beklædes med (3F's standpunkt) – om det er omkredsen af røret uden eller med isoleringen, som skal indgå i målingen af arealet.

3.2. Den konkrete sag

I forbindelse med opgørelsen af en akkord er A og den indklagede virksomhed blevet uenige om opgørelsen.

A har udregnet arealet ud fra følgende formel:

$$\text{ydre omkreds} \times \text{længde} = (\text{rørets diameter} + 2 \times (\text{isoleringens tykkelse})) \times \pi \times \text{længde}$$

Virksomheden har afregnet ud fra følgende formel:

$$\text{indre omkreds} \times \text{længde} = (\text{rørets diameter}) \times \pi \times \text{længde}$$

A, der har arbejdet som isolatør i den indklagede virksomhed siden 1986, har forklaret, at en isolatør ved anvendelse af Armaflex-plader i praksis lægger en strimmel Armaflex omkring det rør, som skal beklædes, og foretager udskæring ud fra denne faktiske udmåling, men afregner akkorden ved en beregning af arealet efter den gængs formel: ydre omkreds x længde.

Klager har opgjort efterbetalingskravet til 2.531,78 kr. eks. overenskomstmæssige tillæg. Parterne er enige om beløbet, hvis Prislisten skal forstås som hævdet af klager.

Klager har nedlagt påstand om, at indklagede skal anerkende 3F's krav om efterbetaling af 2.531,78 kr. eks. overenskomstmæssige tillæg med henvisning til afsnit H, side 69, i prislisten for teknisk isolering Øst 2020-2023.

Indklagede har påstået frifindelse.

3.3. Om forståelsen af Prislisten

Spørgsmålet er, hvad der skal betales for pålægning af Armaflex på rør over 159 mm efter det, som er aftalt i Prislisten. Besvarelsen af det spørgsmål beror som udgangspunkt på forståelsen af, hvad parterne har aftalt i det særlige afsnit, som specifikt handler om pålægning af Armaflex på rør over 159 mm. Efter ordlyden i dette afsnit skal der betales en pris pr. kvadratmeter afhængig af tykkelsen på isoleringen.

En angivelse af, at der for isolering af rør skal betales pr. kvadratmeter alt efter isoleringsmaterialets tykkelse, må sprogligt mest naturligt forstås som en angivelse af, at det, der skal måles, er det udførte arbejde, som det fremstår i form af udstrækningen af det isoleringsmateriale, der er foldet rundt om røret, dvs. ydre omkreds gange længde.

En forståelse i overensstemmelse med ordlyden understøttes af, at det fører til betaling for isoleringsarbejde efter det omfang, der tilskæres i bredde og længde og arbejdes med. Der er tale om akkordarbejde, og ved akkordarbejde tilstræbes der i almindelighed en prissætning, så der betales for det arbejde, der udføres. Isolering af rør består netop i håndtering af isoleringsmaterialet, som skal opskæres og derefter pålægges røret og kunne beklæde røret hele vejen rundt – udskæres isoleringsmaterialet efter rørets omkreds, vil det ikke kunne nå hele vejen rundt om røret, og udregnes prisen efter rørets omkreds, sker der ikke betaling for hele det areal, som isoleringsmaterialet fylder.

Forståelsen understøttes også af forholdet mellem prisen for isolering af mindre rør op til 159 mm og isolering af større rør over 159 mm, idet en arealberegning ud fra rørstørrelsen vil føre til en lavere pris for isolering af et rør på 160 mm end det, som i det forudgående afsnit er aftalt som pris for et rør på 159 mm. Prissætningen ved rørstørrelser op til 159 mm afhænger af såvel rørstørrelse som isoleringstykkelse – der er ikke grundlag for som hævdet af indklagede heraf at udlede et princip, hvorefter rørets overflade er afgørende for arealopgørelsen, som skal foretages ved isolering af rør over 159 mm.

Der foreligger ikke oplysninger om bestemmelsens tilblivelse eller praktisering, som giver holdepunkt for en anden forståelse.

Der er ikke i Isoleringsoverenskomsten eller i Akkordbestemmelserne eller Prislisten gældende øst for Storebælt generelle bestemmelser, som fastlægger, om opmåling skal ske uden på den færdige isolering eller ud fra størrelsen på røret, og der kan ikke drages slutninger fra, hvad der i Prislisten er aftalt om andre specificerede opgaver – ligesom der ikke drages slutninger den modsatte vej.

Det må herefter antages, at meningen med bestemmelsen er, hvad bestemmelsen sprogligt tilsiger.

Der må på denne baggrund gives klager medhold i, at arealet skal opmåles ud fra overfladen af isoleringen ved isolering af rør over 159 mm. Der skal herefter ske efterbetaling af det af 3F krævede beløb med overenskomstmæssige tillæg.

Thi bestemmes:

DI Overenskomst I for X A/S skal anerkende Fagligt fælles Forbunds krav om efterbetaling af 2.531,78 kr., eksklusive overenskomstmæssige tillæg, med henvisning til afsnit H, side 69, i prislisten for teknisk isolering Øst 2020-2023.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl